

Arazi Kaynakları

Prof. Dr. Günay Erpul
Ankara Üniversitesi

Arazi: Toprak, iklim, topoğrafya, ana materyal, hidroloji ve canlıların değişik oranda etkisi altında bulunan yeryüzü parçasını,

Arazi bozulması: Arazinin doğal veya yapay etkiler sonucu özelliklerinin değişikliğe uğraması ile ekonomik ve ekolojik işlevlerinin azalması veya yok olmasını, ifade eder.

Çölleşme

İklimsel değişiklikler ile fiziksel, biyolojik, siyasal, sosyal, ekonomik ve kültürel etmenlerin ve aralarındaki karşılıklı etkileşimlerin sonucunda, özellikle kurak, yarı kurak, kurakça-yarı nemli ve nemlice-yarı nemli alanlar ile kuraklık/nemlilik özellikleri ne olursa olsun Akdeniz iklim bölgelerinde oluşan arazi bozulması ve ekolojik üretkenliğin azalması sürecidir.

Ekolojik Hizmetler

Bir ekosistemdeki canlı türlerinin yaşamlarını ve nesillerini sürdürebilmeleri yönünde yerel ve küresel ölçekte ekolojik dengenin sağlanması ile ilgili değişik olayları (örn., biyokütle üretimi, karbon (CO₂) bağlanması, oksijen üretimi, iklimin düzenlenmesi, su üretimi ve su kaynaklarının korunması, toprak oluşumu, korunması, geliştirilmesi, besin elementleri döngüsünün sağlanması, bitkilerin tozlaşmasının sağlanması, ekosistemlerin bakım-temizlik-sağlık ve devamlılığının sağlanması, biyolojik çeşitliliğin sürdürülebilmesi vb. gibi) tek başlarına ve/veya diğer canlı türleriyle etkileşim halinde yerine getirerek yaptıkları ve değeri para ile ölçülemeyen etkinliklerdir.

2 AÇLIĞA
SON

GIDA üretimi

- Toprak besin elementi elverişliliği
  - Toprak Hastalık Kontrolü

13 İKLİM EYLEMİ

İKLİM Düzenleme

- Toprakta Karbon Tutulması
- Toprakta Besin Elementi Tutulması

SU Yönetimi

- Toprak Strüktürü (yapısal birimleri)
  - Toprak Havalanması

15 KARASAL
YAŐAM

Biyoeęeşitlilik

- Toprak Bozulması
- Toprak Kirlilięi

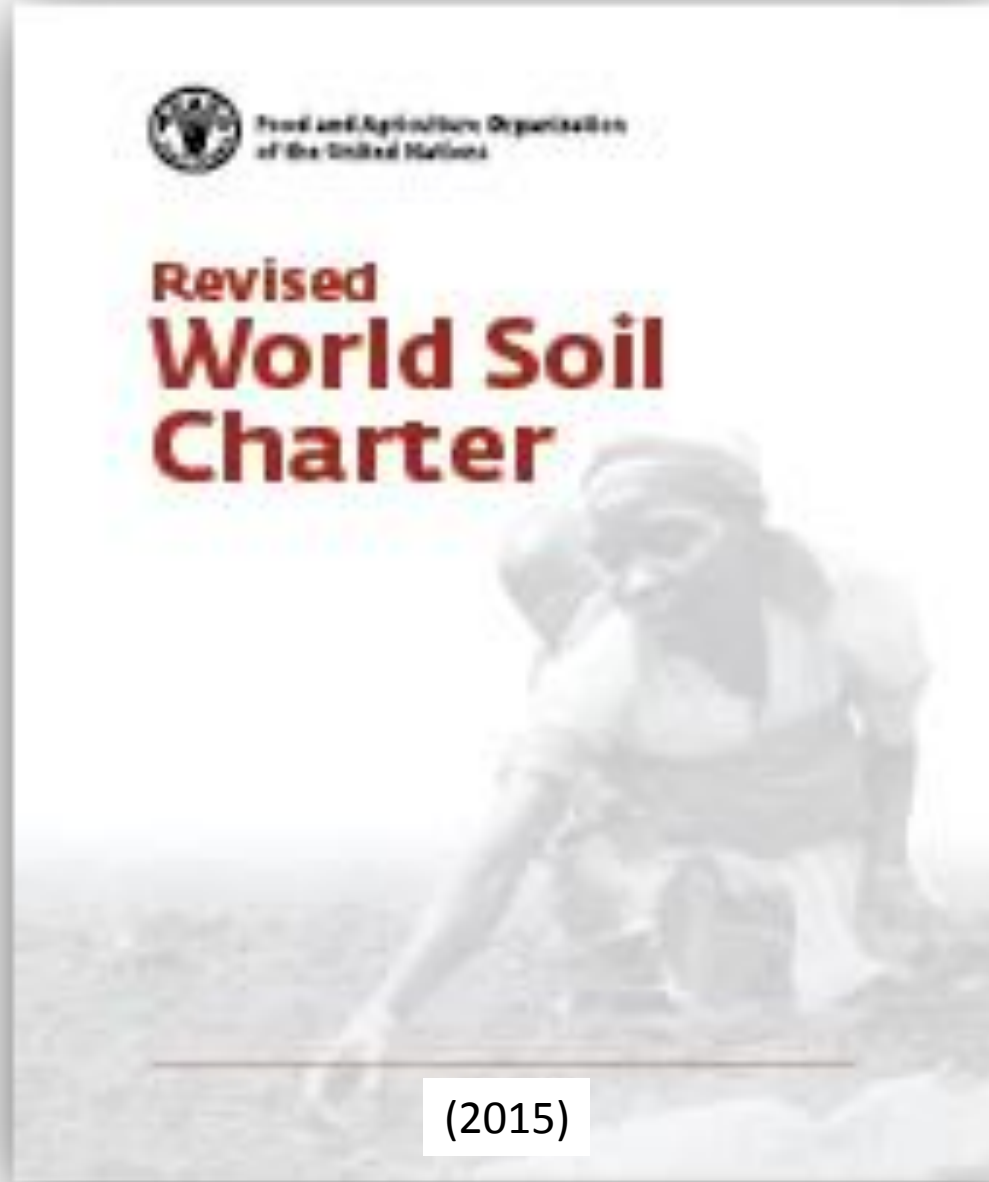
İnsan sağlığı

- Toprak Tahribatı
- Toprak Kirliliđi

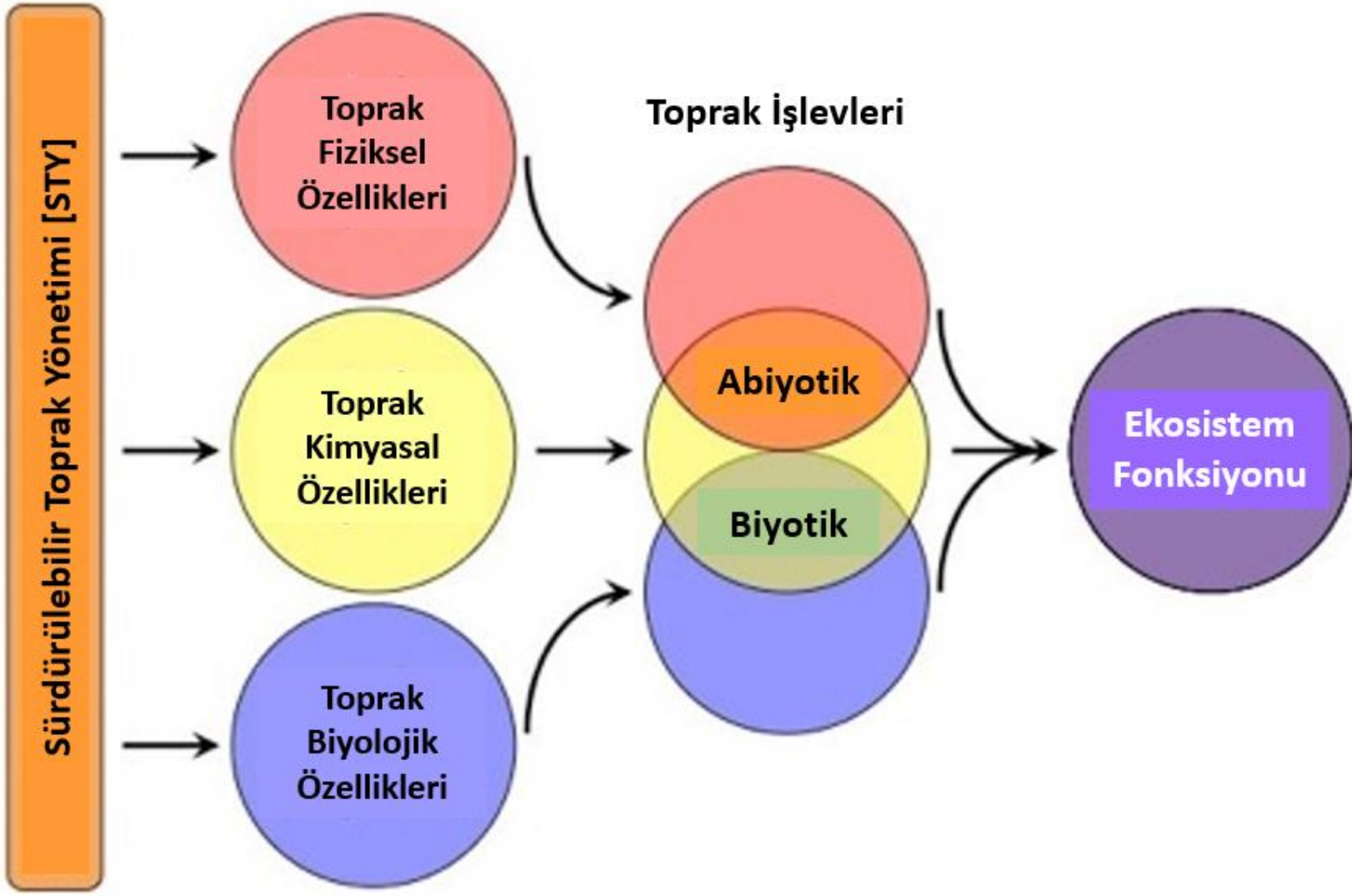
Yenilenmiş Dünya Toprak Beyannamesi

- Dünya Toprak Beyannamesi [The World Soil Charter] (WSC), FAO (1981) tarafından kabul edilen bir politika aracıdır.
- 30 yıldan daha fazla bir süreden sonra beyannamedeki aşağıdaki konuların güncellenmesi gerekli olmuştur:
  - kirlilik, iklim değişikliği ve düzensiz kentsel yayılma gibi yeni toprak yönetim sorunlarının üzerine gitmek;
  - toprak özelliklerini toprak ekosistem fonksiyonları ve hizmetleri ile ilişkilendirmek.

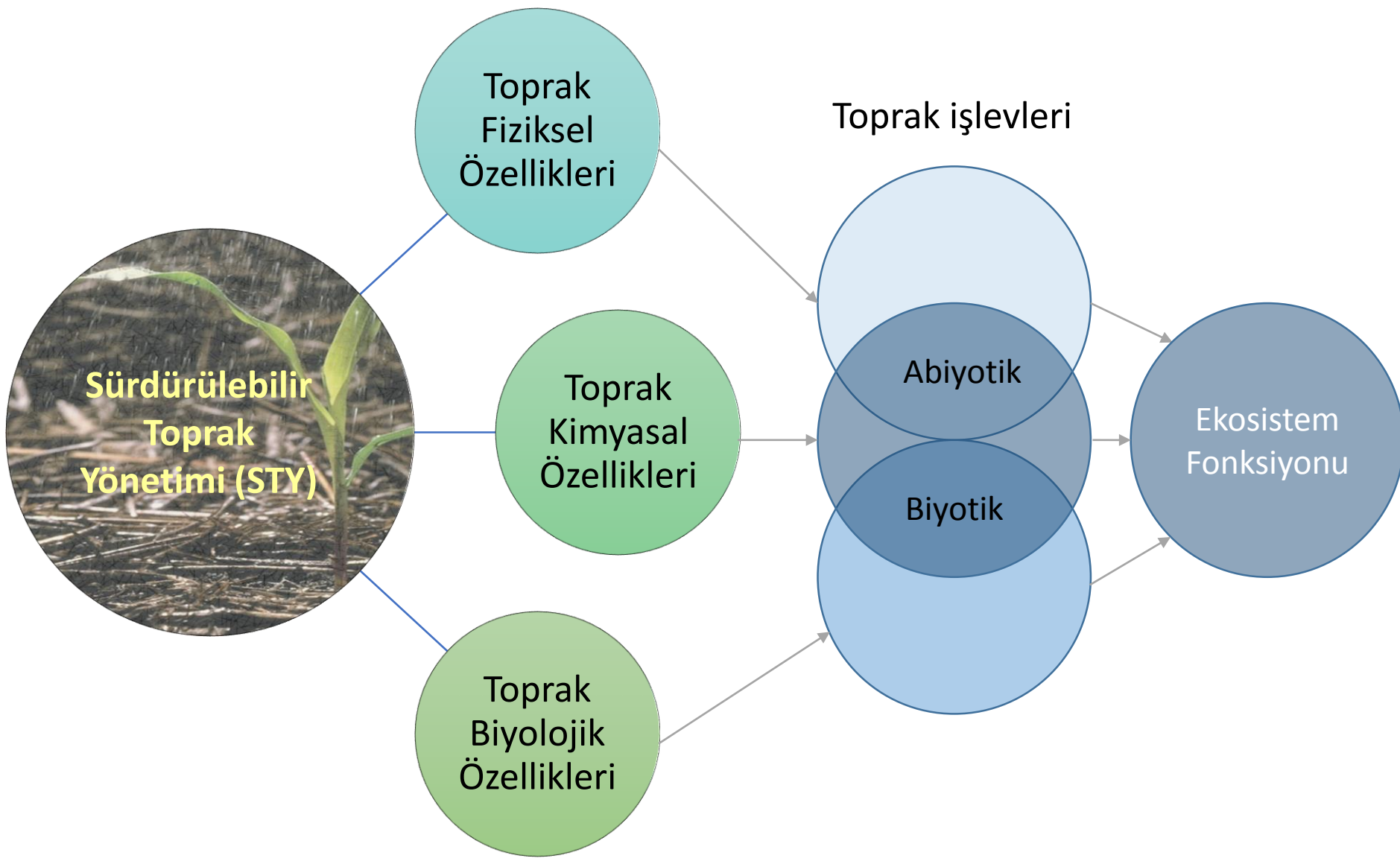
• Dünya Toprak Beyannamesi [The World Soil Charter] (WSC), FAO (1981) tarafından kabul edilen bir politika aracıdır.

- toprak özelliklerini toprak ekosistem fonksiyonları ve hizmetleri ile ilişkilendirmek.

• Dünya Toprak Beyannamesi [The World Soil Charter] (WSC), FAO (1981) tarafından kabul edilen bir politika aracıdır.

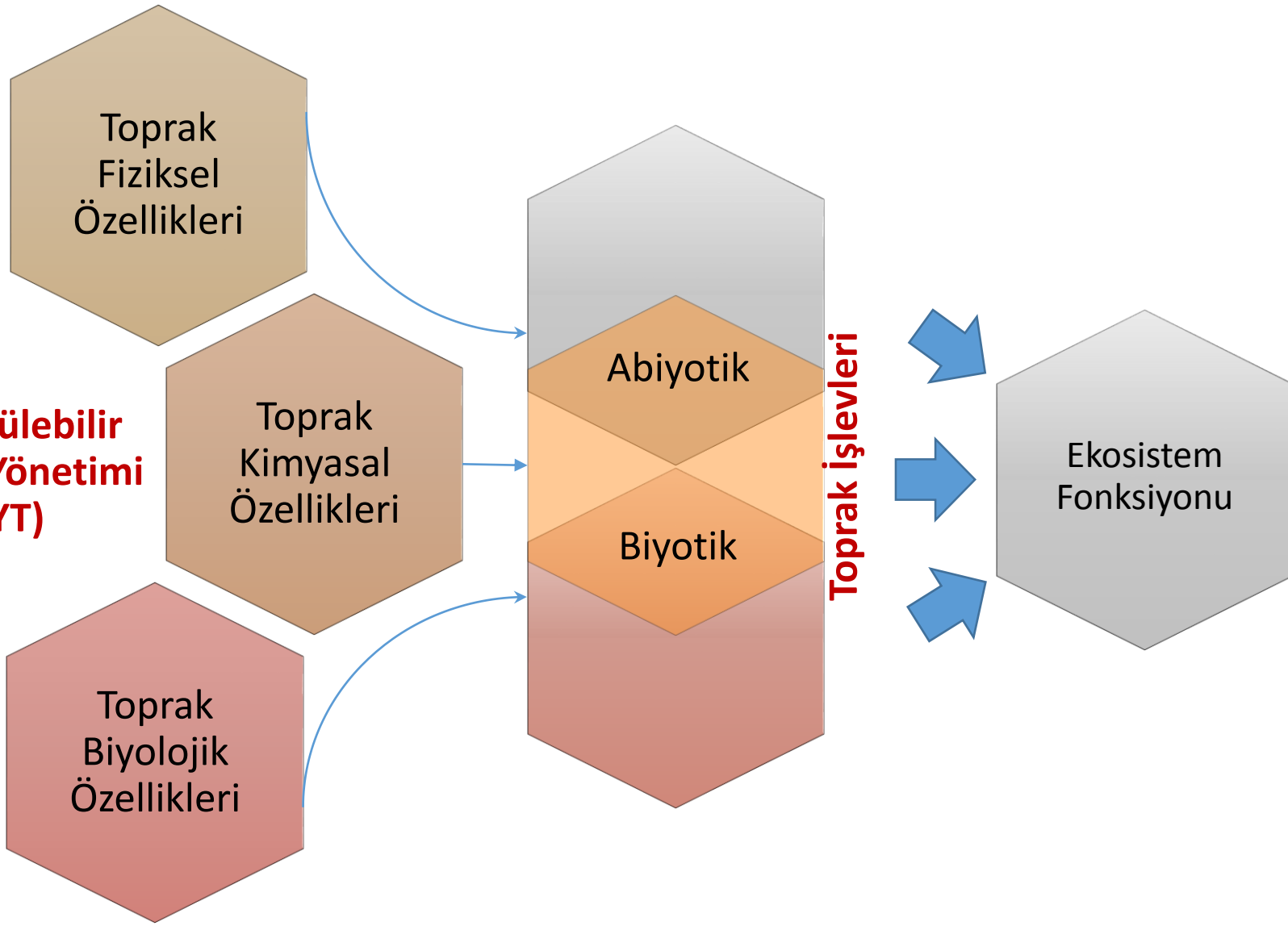
- toprak özelliklerini toprak ekosistem fonksiyonları ve hizmetleri ile ilişkilendirmek.

• Dünya Toprak Beyannamesi [The World Soil Charter] (WSC), FAO (1981) tarafından kabul edilen bir politika aracıdır.

- toprak özelliklerini toprak ekosistem fonksiyonları ve hizmetleri ile ilişkilendirmek.

Sürdürülebilir Toprak Yönetimi (SYT)

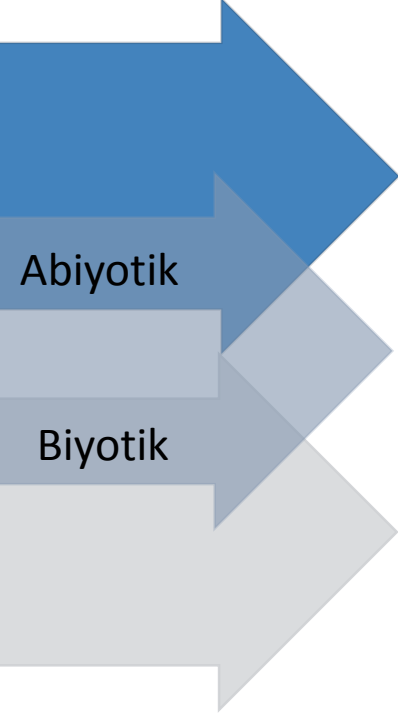

- Dünya Toprak Beyannamesi [The World Soil Charter] (WSC), FAO (1981) tarafından kabul edilen bir politika aracıdır.
- toprak özelliklerini toprak ekosistem fonksiyonları ve hizmetleri ile ilişkilendirmek.

Sürdürülebilir Toprak Yönetimi (STY)

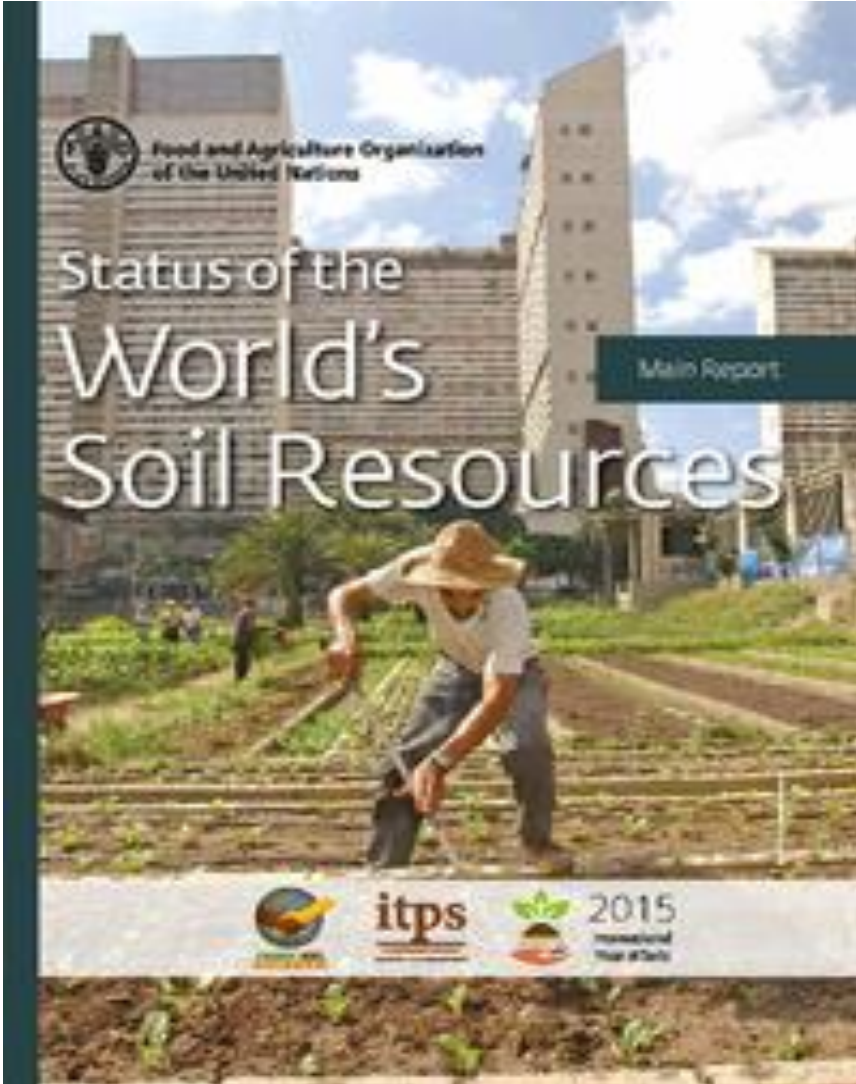

Toprak İşlevleri

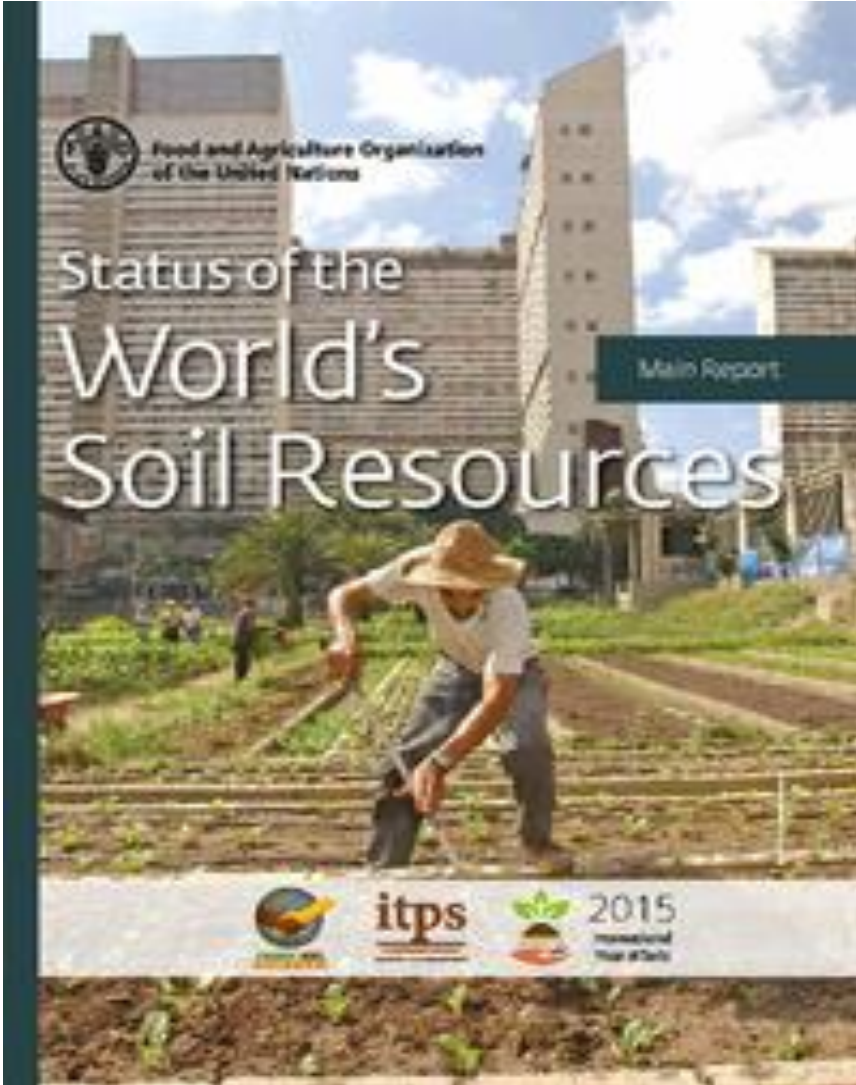
Ekosistem Fonksiyonları

Dünya Toprak Kaynakları Durum Raporu (2015)

- *Dünya Toprak Kaynakları Durum Raporu* (SSWRS, 650 sayfa) küresel toprak kaynaklarının durumu üzerinde bir referans dokümandır.
- İçerik, uzman bilgisi ile tamamlanacak şekilde, bilimsel literatürün bağımsız değerlendirilmesine dayandırılmıştır
- SSWRS, her bir bölge için ayrı ayrı sıralayarak, ekosistem fonksiyonlarını, mal ve hizmetlerini tehlikeye atan 10 önemli toprak tehdidi öngörmüştür.
- SSWRS, topraklar üzerindeki *doğrudan ve dolaylı baskıları* ve toprak bozulması ile mücadele yollarını tanımlamaktadır.
- Rapor, ek olarak, bulguları, sonuçları ve önerileri özetleyen politika yapıcılar için 94 sayfalık bir *Sentez Raporu* da içermektedir.

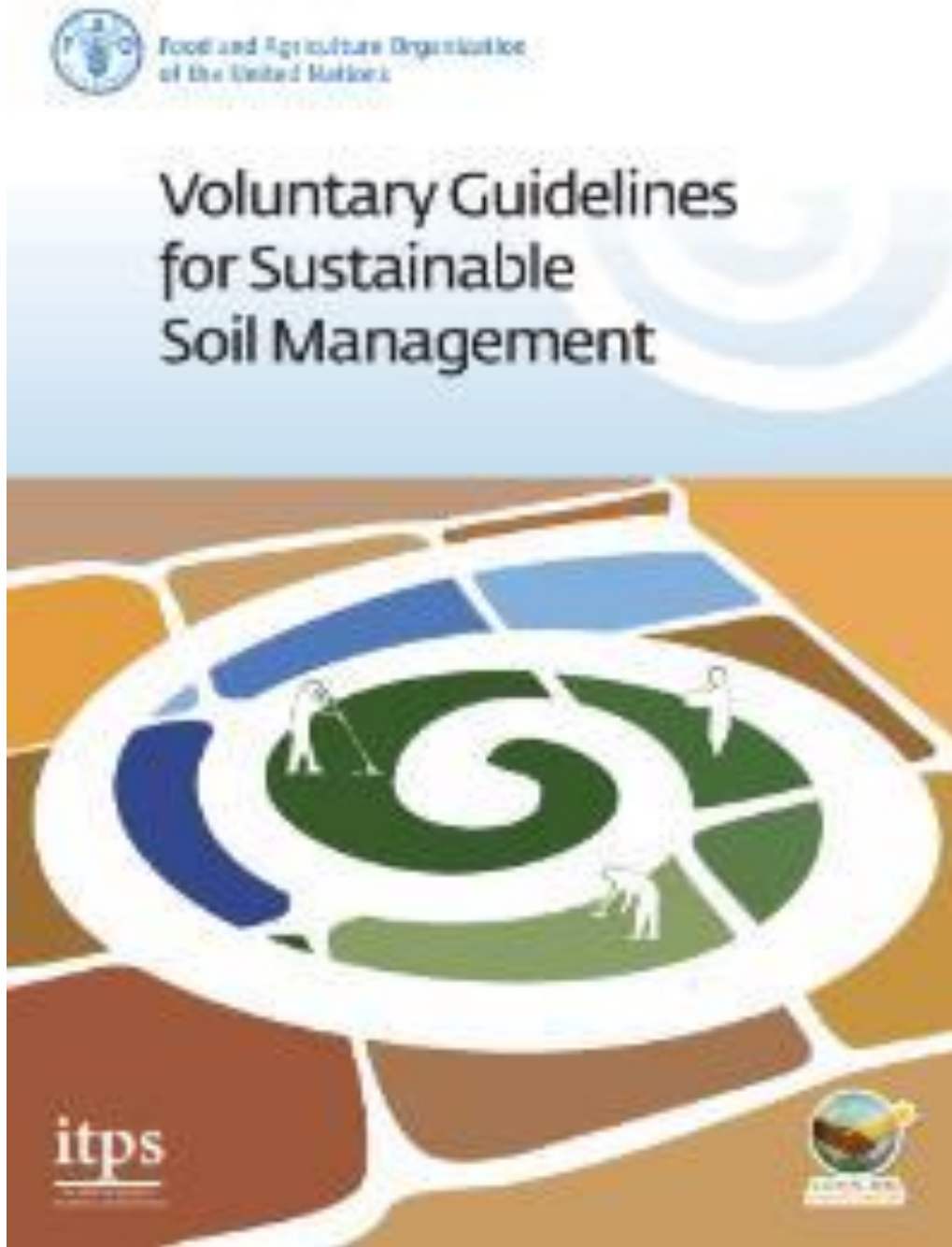
Dünya Toprak Kaynakları Durum Raporu (2015)

10 TOPRAK TEHDİTİ

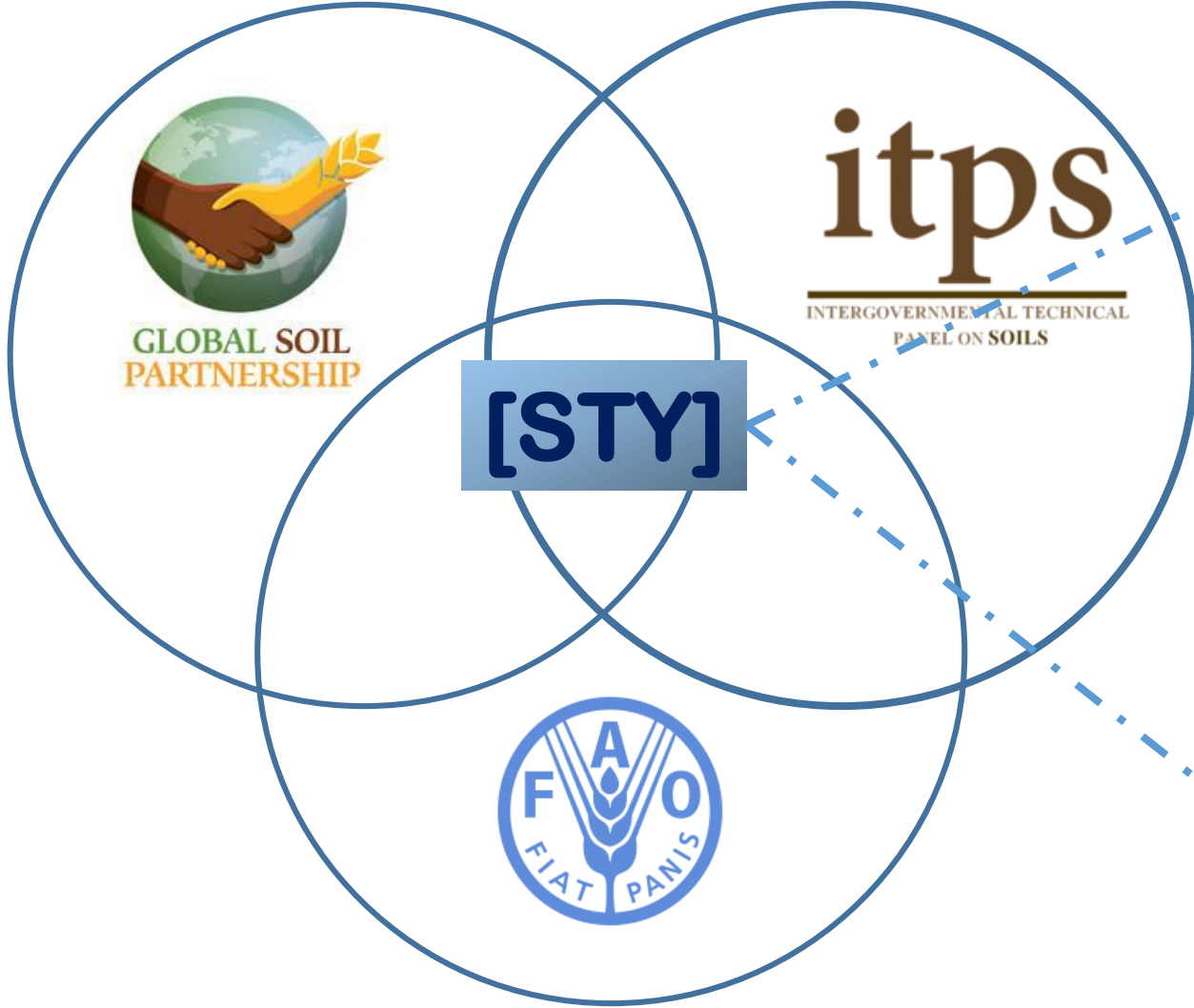

Sürdürülebilir Toprak Yönetimi İhtiyari İlkeleri

- Sürdürülebilir Toprak Yönetimi İradi İlkeleri (VGSSM), sürdürülebilir toprak yönetimine nasıl ulaşılabileceğine ilişkin teknik ve politika önerileri verir.
- Bu ilkelerin başarılı bir şekilde yerine getirilmesi toprak sağlığını desteklemek için bir zemin hazırlar.
- Bu ilkeler, GSP 4ncü Genel Kurulu tarafından kabul edilmiş, FAO Tarım Komisyonunun 25nci oturumunda (28 Eylül 2016, Roma) benimsenmiş ve sonunda FAO Konseyinin 155nci oturumunda (5 Aralık 2016, Roma) onaylanmıştır.

[STY]

Sürdürülebilir Toprak Yönetimi

Gıda güvenliği, doğal kaynak kullanımı ve yönetimi, ekosistem hizmetlerinin tedariki, iklim değişikliğine uyum ve zararlarını azaltma ve diğer ilişkili konularda toprakların önemi yeniden gözden geçirmek ve araştırmak

ipcc

INTERGOVERNMENTAL PANEL ON
climate change

ipbes

Science and Policy
for People and Nature

United Nations
Convention to Combat
Desertification

4 POUR
1000
LES
SOLS POUR LA SÉCURITÉ
ALIMENTAIRE ET LE CLIMAT

GLOBAL SOIL
PARTNERSHIP

[STY]
İş Planı

1. Sürdürülebilir Toprak Yönetimini (STY) teşvik etmek
2. STY önemi konusunda farkındalığı artırmak
3. STY araştırmalarını desteklemek
4. Toprak veri ve bilgilerinin elverişliliği ve kalitesini yükseltmek
5. STY yöntemleri, ölçümleri ve göstergelerini uyumlaştırmak ve standardize etmek

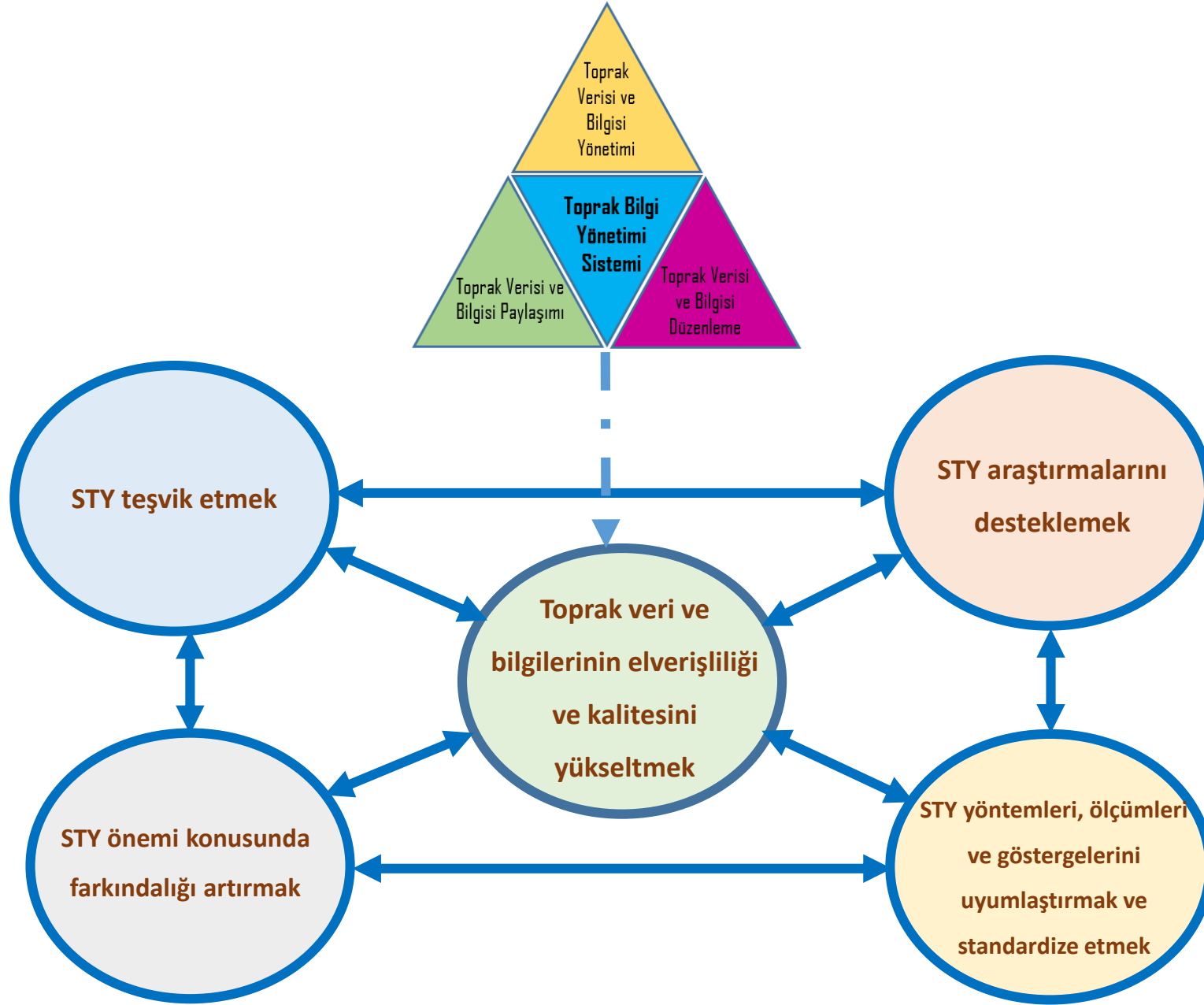
10 TOPRAK TEHDİTİ

GLOBAL SOIL
PARTNERSHIP

[STY] İş Planı

FAO Küresel Toprak Paydaşlığı Kapsamında Tarımsal Alt Yapı Hizmetlerinin Güçlendirilmesi Projesi

Toprak kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için, toprak ile ilgili kurumlarda kapasite geliştirme yoluyla, taslak mahiyetinde “ulusal bir politika” oluşturmak, bir eşgüdüm mekanizması kurmak ve toprak veri yönetimi ve bilgi sistemi için tavsiye niteliğinde “ulusal bir strateji” belirlemektir. Böylece, toprak kurumları arasındaki veri akışını kolaylaştıracak ve düzenleyecek veri paylaşma politikalarının iyileştirilmesi ile toprak bilgi sistemi idaresi pekiştirilecektir.

FAO Küresel Toprak Paydaşlığı Kapsamında Tarımsal Alt Yapı Hizmetlerinin Güçlendirilmesi Projesi

Projeden umulan sonuç ürünleri Sürdürülebilir Toprak Yönetimi (STY) veya toprak kaynaklarının sürdürülebilir kullanımı için “ulusal bir eylem planı” ve tahkim-edilmiş bir toprak veri yönetimini şekillendirmektir.

İlginiz için teşekkürler!